

সন্ধি :

ওচৰা-ওচৰিকৈ থকা দুটা শব্দৰ প্ৰথমটোৰ শেষ বৰ্ণ আৰু দ্বিতীয়টোৰ প্ৰথম বৰ্ণৰ মিলন ঘটাকে সন্ধি বোলে। সন্ধিৰ বাবেও অসমীয়া আখৰ জোঁটনিত সমস্যা হয়। সন্ধি তিনি প্ৰকাৰৰ—স্বৰসন্ধি, ব্যঞ্জনসন্ধি আৰু বিসৰ্গসন্ধি।

স্বৰসন্ধি :

স্বৰসন্ধিৰ লগত স্বৰবৰ্ণৰ যি সন্ধি হয়, তাক স্বৰসন্ধি বোলে। কেইটামান স্বৰসন্ধি এনেধৰণৰ—

- (ক) অ + অ = আ; দেৱ + অসুৰ = দেৱাসুৰ
- (খ) অ + আ = আ; শুভ + আগমন = শুভাগমন
- (গ) আ + আ = আ; বিদ্যা + আলয় = বিদ্যালয়
- (ঘ) আ + অ = আ; সীমা + অন্ত = সীমান্ত
- (ঙ) ই + ই = ঈ; অভি + ইষ্ট = অভীষ্ট
- (চ) ই + ঈ = ঈ; পৰি + ঈক্ষা = পৰীক্ষা
- (ছ) ঈ + ঈ = ঈ; সতী + ঈশ = সতীশ
- (জ) অ + ই = এ; দেৱ + ইন্দ্র = দেৱেন্দ্র
- (ঝ) অ + উ = ও; সূৰ্য + উদয় = সূৰ্যোদয়
- (ঞ) অ/আ + ঋ = / ; দেৱ + ঋষি = দেৱৰ্ষি
- (ট) অ + ঋত = আৰ্ত; শীত + ঋত = শীতাৰ্ত ইত্যাদি।

ব্যঞ্জনসন্ধি :

ব্যঞ্জনবৰ্ণৰ লগত ব্যঞ্জনবৰ্ণৰ বা ব্যঞ্জনবৰ্ণৰ লগত স্বৰবৰ্ণৰ বা স্বৰবৰ্ণৰ

লগত ব্যঞ্জনবৰ্ণৰ মিলনেই ব্যঞ্জনসন্ধি। উদাহৰণস্বৰূপে—
সম্ + গতি = সংগতি; দিক্ + অন্ত = দিগন্ত;
আ + ছন্ন = আছন্ন; উৎ + থান = উত্থান ইত্যাদি।

বিসৰ্গ সন্ধি :

বিসৰ্গ আৰু ব্যঞ্জনবৰ্ণ বা স্বৰবৰ্ণৰ মাজত যি সন্ধি হয় তাক বিসৰ্গ সন্ধি বোলে। সন্ধি শব্দত বিসৰ্গ লোপ পায়। যেনে—

নিঃ + অৰধি = নিৰৰধি

নিঃ + চয় = নিশ্চয়

হসন্ত চিন বা হস্ চিন :

কোনো বৰ্ণ বা ব্যঞ্জনান্ত হ'লে বৰ্ণটোৰ পিছত এই চিন ( ) দিয়া হয়। বিদেশী শব্দৰ ক্ষেত্ৰত এই চিন ব্যৱহাৰ নকৰিলে শব্দৰ অৰ্থৰ তাৰতম্য ঘটিব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, ইংৰাজী Cable শব্দটো হসন্ত চিন নিদিয়াকৈ লিখিলে 'কেবল' হ'ব, যিয়ে 'মাত্ৰ' বুজায়। ইংৰাজী নামবাচক শব্দ কিছুমানৰ ক্ষেত্ৰতো এই চিন প্ৰয়োগ নকৰিলে উচ্চাৰণ সঠিক নহ'ব। মুঠ কথা, কিছুমান শব্দ শুদ্ধ উচ্চাৰণৰ বাবেই হসন্ত বা হস্ চিন প্ৰয়োগ কৰা হয়। যেনে— বাগ্‌দত্তা, দিগ্‌দৰ্শন, ষড়্‌ভুজ ইত্যাদি।

লিপ্যন্তৰকৰণ :

কোনো বিদেশী মূল ভাষাৰ শব্দৰ উচ্চাৰণ পাৰ্যমানে ৰক্ষা কৰি অসমীয়া আখৰলৈ ৰূপান্তৰ কৰাকে অসমীয়া লিপ্যন্তৰকৰণ বুলিব পাৰি। কিন্তু এই কাৰ্যত প্ৰায়ে সমস্যাৰ সন্মুখীন হ'ব লগা হয়। কাৰণ বিদেশী ভাষাৰ শব্দ শুদ্ধকৈ উচ্চাৰণ কৰিব পাৰিলেও শুদ্ধ লিপ্যন্তৰকৰণ বহুক্ষেত্ৰত সম্ভৱ নহয়। বিশেষকৈ চ, ছ; শ, ষ, স; ট, ত; জ, য; ড, দ; ঢ, ধ; ব, ভ, ঝ— এই বৰ্ণকেইটা প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত সমস্যা হয়।

চ, ছ :

বিদেশী ভাষাৰ শব্দৰ ক্ষেত্ৰত সাধাৰণতে চ লিখা হয়। যেনে, চক, নাৰ্চ, টেনিচ ইত্যাদি। অৱশ্যে গেছ, প্ৰেছ, মিছনেৰি, ব্ৰাছ ইত্যাদিৰ দৰে কিছু ব্যতিক্ৰমো আছে।

ট, ত :

ইংৰাজী আৰু তাৰ যোগেদি অহা আন ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত সাধাৰণতে ট

ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যেনে— বটল, টাউন, ডাষ্টবিন ইত্যাদি। অৱশ্যে, ডাক্তাৰ
এটা ব্যতিক্ৰমী শব্দ, কিন্তু ডক্টৰেট লিখা হয়। আৰবী আৰু পাৰ্চী ভাষাৰ শব্দ
ক্ষেত্ৰত ত লিখা হয়। যেনে— তম্বু, তৰ্জমা, তালাক ইত্যাদি।

জ, য :

বিদেশী শব্দত জ লিখা হয়। যেনে— দৰ্জা, জেৰা, জংচন ইত্যাদি।
অৱশ্যে 'যাদু' লিখা হয়।

ন, ণ :

বিদেশী শব্দত ন-ৰ প্ৰয়োগ অধিক। যেনে— ইবান, ধৰ্না, মৰ্নিং
ইত্যাদি।

ব, ভ, ৰ :

ইংৰাজী আৰু ফাৰ্চী আৰবীমূলীয় শব্দত ৰ-ৰ ব্যৱহাৰ আছে। যেনে—
বাৰ্ডেন, বাৰ্ড (ইং.), দেৱাই, বেৰাজ (পাৰ্চী, আৰবী)।

শ, ষ, স :

ইংৰাজী sh ধ্বনিৰ ক্ষেত্ৰত শ টোকে সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা
যায়।

অন্যান্য :

সাম্প্ৰতিক সময়ত 'বনাই' নামৰ এটা শব্দ আসমীয়া ভাষাত সততে
ব্যৱহাৰ হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। যেনে— মায়ে ভাত বনাইছে, বনুৱাই বাস্তা
বনাইছে, ছোৱালীজনীয়ে চাহ বনাইছে, মই ঘৰ এটা বনালো, মেকানিকৰ ওচৰত
বাইকখন বনাই আনিলো ইত্যাদি। 'হেমকোষ'ত 'বনা' শব্দৰ অৰ্থ এনেদৰে
আছে—

(ক) বনা^১ : অ. ধা. আকাশত উৰি ঘূৰি ফুৰ; যেনে, শগুনে বনাইছে;
এতেকে স্থিতাপি নোহোৱাকৈ ঘূৰি ফুৰ।

(ক) বনা^২ : স. ধা. (অং. বান্, ধান খুন্দি চাউল কৰ) আনৰ দ্বাৰা
খুন্দি চাউল কৰ; যেনে, ধান বনাইছে।

(হেমকোষ, দ্বাদশ সংস্কৰণ-২০০৬, সম্পা. আৰু প্ৰকাশক, আনন্দৰাম বৰুৱা,
পৃ. ৭৪৪)

গতিকে, কথাবোৰ এনেকুৱা হ'ব লাগে —মায়ে ভাত বান্দিছে; বনুৱাই বাস্তা
বান্দিছে; ছোৱালীজনীয়ে চাহ কৰিছে; মই ঘৰ এটা সজালো; মেকানিকৰ ওচৰত
বাইকখন ঠিক-ঠাক কৰাই আনিলো।

একেদৰে নতুন প্ৰজন্মৰ মাজত সততে প্ৰচলিত এটা শব্দ হৈছে 'ৰখি' থকা। বাখ্ শব্দটোৰ অৰ্থ হৈছে এনেধৰণৰ— "বাখ : স.ধা. বক্ষা কৰ, আপদৰ পৰা সৰুৱা, কষ্টৰ পৰা উদ্ধাৰ, সংকট বা হানিৰ পৰা বক্ষা কৰিবলৈ চাই থাক; যেনে, খেতিয়কে শস্য ৰাখে, to watch আদি (হেমকোষ, পৃ. ৯৩৯)। এই শব্দটোৰ অৰ্থ বিকৃত কৰি সাম্প্ৰতিক সময়ত বহুতেই কয় —ৰখিবা (ৰ'বা প্ৰসংগত), ৰখি থাকিবা (ৰৈ থাকিবা প্ৰসংগত), ৰখি আছে (অপেক্ষা কৰি আছে প্ৰসংগত)। এইবোৰ সম্পূৰ্ণ ভুল।

অসমীয়া ভাষাত কথা কওঁতে আৰু লিখোতে জ্ঞাতে-অজ্ঞাতে অসংখ্য ভুল হোৱা পৰিলক্ষিত হয়। তেনে কিছুমান উদাহৰণ হ'ল—

ৰাইজসকল : ৰাইজ শব্দটো বহুবচনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰা হয়। গতিকে ইয়াত সকল শব্দ যোগ দিয়াৰ কোনো প্ৰয়োজন নাই।

মূৰ শিতান : শিতান শব্দত শিৰ (অৰ্থাৎ মূৰ) শব্দটো যুক্ত হৈ থাকে। সেইবাবে মূৰ শিতান বুলি কোৱাৰ বা লিখা অনুচিত।

ভৰি পতান : পতান শব্দটোতো পদ শব্দটো যুক্ত হৈ থকা বাবে ভৰি শব্দটো পুনৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ কোনো যুক্তি নাই।

অহা কাইলৈ / যোৱা কালি : আহিব লগা দিনটোক কাইলৈ বোলা হয়। ঠিক তেনেদৰে পাব হৈ যোৱা দিনটোক কালি বোলা হয়। গতিকে, ইয়াত অহা আৰু যোৱা শব্দ দুটা অপ্ৰাসঙ্গিক।

কেৱলমাত্ৰ : কেৱল শব্দৰ অৰ্থই হৈছে মাত্ৰ। সেইবাবে এই শব্দটো সম্পূৰ্ণ ভুল।

অশ্ৰুজল : অশ্ৰু শব্দৰ অৰ্থ চকুৰ পানী। গতিকে ইয়াত জল শব্দৰ প্ৰয়োগ অপ্ৰাসঙ্গিক।

মান শ্ৰেণী : মান শব্দৰ অৰ্থ হৈছে শ্ৰেণী। সেইবাবে মান বা শ্ৰেণী— যিকোনো এটা শব্দহে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

টা, বজা : সাধাৰণতেই শুনা যায় "কেইটা বাজিল?" জাতীয় শব্দ। দৰাচলতে, টা শব্দৰ অৰ্থই হৈছে বজা। গতিকে লিখা উচিত— 'কেইটা হ'ল?' বা 'কিমান বাজিল?' আদি।

ভাল ফলাফল : ফলাফল মানে হৈছে ফল + অফল। গতিকে ভাল ফল বুলি কলেই যথেষ্ট।

এক অন্যতম : অন্যতম মানে হৈছে বহুতৰ মাজত এক। গতিকে ইয়াত এক শব্দটো দুবাৰ প্ৰয়োগ কৰা উচিত নহয়।